

НАРЕДБА № 17 ОТ 23 ЮЛИ 2001 Г. ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА СЪС СВЕТЛИННИ СИГНАЛИ

ИЗДАДЕНА ОТ МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

Обн. ДВ. бр.72 от 17 Август 2001г., изм. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004г.

Глава първа.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят видовете светлинни сигнали, които се използват за регулиране движението на пътните превозни средства и на пешеходците по пътищата, отворени за обществено ползване, както и условията, редът, местоположението, начинът за поставяне и изискванията към пътните светофари, които подават светлинни сигнали.

Чл. 2. При извършване на строителство и ремонт по пътищата условията, местоположението, начинът за поставяне и изискванията към пътните светофари се определят с Наредба № 16 от 2001 г. за временната организация на движението при извършване на строителство и ремонт по пътищата и улиците (ДВ, бр. 72 от 2001 г.).

Чл. 3. (1) Светлинен сигнал е светлина с определен цвят, излъчвана от светещо поле, с определена форма и размери.

(2) Всеки светлинен сигнал има определено значение, което е задължително за участниците в движението, за които е предназначен.

Чл. 4. (1) Светлинните сигнали се подават от пътни светофари.

(2) Пътният светофар се състои от една или повече отделно обособени светофарни секции, всяка от които излъчва светлина с определен цвят и посока съгласно *приложение № 1*.

Чл. 5. (1) Пътни светофари се поставят, както следва:

1. в населените места - съгласно проект за организация на движението, разработен въз основа на генералния план за организация на движението;

2. извън границите на населените места - в съответствие с проекта за организация на движението по пътя.

(2) Проектите по ал. 1 се изработват, съгласуват и одобряват при условията и по реда на Наредба № 1 от 2001 г. за организиране на движението по пътищата (ДВ, бр. 13 от 2001 г.).

Чл. 6. Регулиране на движението по пътищата със светлинни сигнали е последователното пропускане през определено място на пътя (регулирано място) на движещи се в различни посоки пътни превозни средства и пешеходци.

Глава втора.

СВЕТЛИННИ СИГНАЛИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЕТО

Чл. 7. За регулиране на движението на пътните превозни средства (ППС) се използват видовете светлинни сигнали:

1. немигаща светлина:

а) със зелен цвят, която означава "ПРЕМИНАВАНЕТО Е РАЗРЕШЕНО" - водачите на ППС могат да продължат движението си; когато е подаден сигнал с немигаща зелена светлина, но при навлизане в кръстовището ППС, движещи се в разрешената посока, няма да успеят да го напуснат до смяната на сигнала поради задръстване, водачите на ППС не трябва да навлизат в кръстовището;

б) с червен цвят, която означава "ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО" - водачите на ППС са длъжни да спрат преди стоп-линията, преди пешеходната пътека или преди линията, на която е поставен светофарът, когато стоп-линия и пешеходна пътека не са очертани; когато светофарът е поставен в средата на кръстовището, водачите не трябва да навлизат в кръстовището;

в) с жълт цвят, която означава "ВНИМАНИЕ, СПРИ!" - водачите на ППС са длъжни да спрат преди стоп-линията, преди пешеходната пътека или преди линията, на която е поставен светофарът, когато стоп-линия и пешеходна пътека не са очертани; задължението за спиране при подаване на сигнал с немигаща жълта светлина след сигнал, с който се разрешава преминаването, не се отнася само за водачите, които в момента на смяна на сигнала се намират толкова близо до светофара, че не могат да спрат, без да създадат опасност за движението;

г) с жълт цвят, подадена едновременно с немигаща светлина с червен цвят, която означава "ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО"; сигналът предупреждава водачите на ППС, че предстои подаване на сигнал със зелена светлина, но не променя значението на сигнала с червена светлина, който забранява преминаването;

2. мигаща светлина:

а) една или две последователно мигащи една след друга светлини с червен цвят, едната от които се включва, когато другата се изключва, които означават "ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО!" - водачите на ППС са длъжни да спрат преди стоп-линията или преди линията, на която е поставен светофарът, когато стоп-линия не е очертана; тези сигнали се използват за въвеждане на забрана за ППС да преминават през железопътен прелез, подвижен мост, ферибот, пристанище и на места, в които на пътя излизат моторни превозни средства със специален режим на движение;

б) една или две последователно мигащи една след друга светлини с жълт цвят, които означават "ВНИМАНИЕ!" - водачите на ППС могат да продължат движението си с повишено внимание.

Чл. 8. За забраняване и разрешаване на ППС да навлизат в пътна лента, очертана с пътна маркировка, се използват сигнали с немигаща светлина, подадени над пътната лента, които са с цвят и значение, както следва:

1. със зелен цвят - "НАВЛИЗАНЕТО Е РАЗРЕШЕНО" - в пътната лента, над която е поставен светофарът;

2. с червен цвят - "НАВЛИЗАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО" - в пътната лента, над която е поставен светофарът.

Чл. 9. За регулиране движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници се използват сигнали с немигащи светлини с луннобял цвят. Светещите полета се разполагат под формата на буква "Т" съгласно *приложение № 2, позиция "а"*. Значението на подаваните светлинни сигнали се определя от взаимното разположение на включените светлини, както следва:

1. при включени три горни светлини съгласно *приложение № 2, позиция "б"* - "ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО";

2. при включени долна светлина и горна средна светлина съгласно *приложение № 2, позиция "в"* - "РАЗРЕШЕНО Е ПРЕМИНАВАНЕТО НАПРАВО";

3. при включени долна светлина и горна дясна светлина съгласно *приложение № 2, позиция "г"* - "РАЗРЕШЕНО Е ЗАВИВАНЕТО НАДЯСНО";

4. при включени долна светлина и горна лява светлина съгласно *приложение № 2, позиция "д"* - "РАЗРЕШЕНО Е ЗАВИВАНЕТО НАЛЯВО";

5. при включени долна светлина, горна средна и горна дясна светлини съгласно *приложение № 2, позиция "е"* - "РАЗРЕШЕНО Е ПРЕМИНАВАНЕТО НАПРАВО И ЗАВИВАНЕТО НАДЯСНО";

6. при включени долна светлина, горна средна и горна лява светлини съгласно *приложение № 2, позиция "ж"* - "РАЗРЕШЕНО Е ПРЕМИНАВАНЕТО НАПРАВО И ЗАВИВАНЕТО НАЛЯВО";

7. при включени долна светлина и горна лява и дясна светлина съгласно *приложение № 2, позиция "з"* - "РАЗРЕШЕНО Е ЗАВИВАНЕТО НАДЯСНО И НАЛЯВО";

8. при включени долна светлина и трите горни светлини съгласно *приложение № 2, позиция "и"* - "РАЗРЕШЕНО Е ПРЕМИНАВАНЕТО НАПРАВО И ЗАВИВАНЕТО НАДЯСНО И НАЛЯВО".

Чл. 10. За регулиране движението на пешеходците се използват видовете светлинни сигнали:

1. немигаща светлина:

а) със зелен цвят, която означава "ПРЕМИНАВАНЕТО Е РАЗРЕШЕНО" - пешеходците могат да пресекат платното за движение;

б) с червен цвят, която означава "ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО" - пешеходците не трябва да навлизат в платното за движение; пешеходците, които в момента на подаване на сигнала се намират на платното за движение, са длъжни да го освободят;

2. мигаща светлина със зелен цвят, която означава, че времето на сигнала, с който на пешеходците се разрешава да пресичат платното за движение, изтича и той предстои да бъде сменен със сигнал, с който се забранява преминаването на пешеходците; при подаването на този сигнал на пешеходците е забранено да навлизат в платното за движение.

Глава трета.

ВИДОВЕ ПЪТНИ СВЕТОФАРИ И СВЕТЛИННИ СИГНАЛИ, ПОДАВАНИ ОТ ТЯХ

Раздел I.

Видове пътни светофари

Чл. 11. Пътните светофари в зависимост от предназначението си са, както следва:

1. за регулиране на движението на ППС на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя;
2. за разрешаване и забраняване на ППС да навлизат по пътна лента;
3. за забраняване на ППС да преминават през железопътен прелез;
4. за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници;
5. за регулиране на движението на пешеходците.

Раздел II.

Пътни светофари за регулиране движението на ППС на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя

Чл. 12. (1) За регулиране на движението на ППС на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя се използват пътни светофари с три секции (трисекционни пътни светофари). Те подават сигнали с немигащи светлини с червен, жълт и зелен цвят или една мигаща светлина с жълт цвят.

(2) Секциите на светофара са подредени вертикално съгласно *приложение № 3, позиция "а"*, както следва:

1. секцията, излъчваща червена светлина - отгоре;
2. секцията, излъчваща жълта светлина - в средата;
3. секцията, излъчваща зелена светлина - отдолу.

(3) В случаите, в които светофарът трябва да се разположи в тунел, над платното за движение или на друго място с ограничен габарит във височина се допуска хоризонтално разположение на секциите съгласно *приложение № 3, позиция "б"*, както следва:

1. секцията, излъчваща червена светлина - отляво;
2. секцията, излъчваща жълта светлина - в средата;
3. секцията, излъчваща зелена светлина - отдясно.

(4) Светещите полета на секциите на пътните светофари имат формата на кръг с диаметър 200 или 300 mm.

(5) Светещото поле със зелена светлина може да има формата на стрелка (стрелки), вписана (вписани) в кръг с черен фон и диаметър 300 mm. В този случай върху светещите полета с червена и жълта светлина се нанасят контурите на същата стрелка (стрелки) съгласно *приложение № 4*.

(6) В случаите на светещи полета, оформени съгласно ал. 5, действието на светлинните сигнали се отнася само за посоката (посоките), указана със стрелката (стрелките).

(7) Стрелката, съответстваща на посоката за движение на право, е насочена нагоре.

Чл. 13. (1) Трисекционен пътен светофар със светещи полета с форма на кръг без стрелки се използва в кръстовища, в които преминаването на ППС в различните посоки от един вход на кръстовището се регулира със сигнали, които се подават едновременно.

(2) Трисекционен пътен светофар с вписани стрелки в светещите полета се използва в кръстовища само когато преминаването на ППС в различните посоки от един вход на кръстовището се регулира със светлинни сигнали, които не се подават едновременно.

(3) В случаите по ал. 2 не се допуска поставянето на светофар със светещо поле със зелен цвят с форма на кръг без стрелка (стрелки) на този вход на кръстовището.

(4) Трисекционните пътни светофари съгласно чл. 12, ал. 1 се използват за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, на пешеходното и велосипедното движение, в случаите когато за указаните категории участници в движението не са поставени съответните специализирани пътни светофари.

Чл. 14. Последователността на подаване на светлинните сигнали от трисекционния пътен светофар е следната:

1. червена светлина;
2. едновременно подадени червена и жълта светлина;
3. зелена светлина;
4. жълта светлина;
5. червена светлина.

Чл. 15. (1) На трисекционен пътен светофар със светещи полета с формата на кръг без стрелки може да се постави допълнителна секция със светещо поле със зелена светлина с формата на стрелка на черен фон, насочена надясно, вписана в кръг с диаметър 300 mm съгласно *приложение № 5*.

(2) Допълнителната секция се поставя вдясно от трисекционния пътен светофар на нивото на светещото поле с формата на кръг, подаващо сигнали със зелена светлина.

(3) Светлинният сигнал, подаден от допълнителната секция, разрешава на водачите на ППС да продължат движението си само в указаната от стрелката посока, при условие че пропуснат ППС и пешеходците, преминаващи през регулираното място.

(4) Допълнителната секция може да подава сигнал със зелена светлина само с едновременно подаден сигнал с червена и/или жълта светлина от трисекционния пътен светофар, до който е поставена.

Чл. 16. (1) За подаването на сигнал с една мигаща жълта светлина или две последователно мигащи една след друга жълти светлини се използва светофар съответно с една или две светофарни секции. Светещите полета на светофарните секции имат формата на кръг без стрелки с диаметър 200 или 300 mm.

(2) В случаите, в които светофарните секции са две, те се поставят хоризонтално една до друга.

Чл. 17. Светещите полета на светофарите, използвани за регулиране на движението на ППС, са с диаметър 300 mm в случаите, в които се поставят:

1. на път с две и повече от две пътни ленти за движение в една посока;
2. над платното за движение и светещото поле със зелена светлина е с формата на стрелка (стрелки);
3. на път извън границите на населени места;
4. на изхода на кръстовище за дублиране на подадения на входа на кръстовището светлинен сигнал.

Чл. 18. За регулиране на движението на велосипедистите на специално обособена за тях велосипедна алея се използват:

1. трисекционен пътен светофар, на който върху всички светещи полета е нанесен с черен цвят символ на велосипед съгласно *приложение № 6, позиция "а"*; светещите полета са с формата на кръг с диаметър 200 mm;

2. трисекционен пътен светофар, под който е поставена допълнителна табела Т6 с изобразен символ на велосипед съгласно *приложение № 6, позиция "б"*; в този случай светещите полета на светофара могат да бъдат с диаметър 100 mm и върху тях не се нанася символът на велосипед.

Чл. 19. При регулиране на движението на ППС с трисекционни пътни светофари се използват и следните допълнителни средства за сигнализиране:

1. указател за завиване наляво на кръстовище с пътни светофари - за указване на водачите, завиващи наляво, че преминаването направо и надясно през кръстовището на насрещнодвижещите се ППС е забранено; указателят има формата на квадрат с размери 300/300 mm, черен фон, светещо поле с бял цвят и форма на стрелка, насочена наляво съгласно *приложение № 7*;

2. светлинен указател на скоростта - за указване на препоръчителна скорост за движение; указателят има правоъгълна форма и тъмен фон, върху който чрез светлинни източници с цифри се изписва стойността на препоръчителната скорост съгласно *приложение № 8*; височината на изписваните цифри е не по-малка от 270 mm; за изобразяване на цифрите се използва лампова матрица, която има най-малко 3 x 5 броя светлини; указаната скорост може да се променя със стойности през 5 km/h.

Раздел III.

Пътни светофари за забраняване и разрешаване на пътните превозни средства да навлизат по пътна лента

Чл. 20. (1) За забраняване и разрешаване на ППС да навлизат по пътна лента, посоката на движение по която може да се променя периодично (реверсивна пътна лента), се използва пътен светофар с две секции, които подават сигнали с немигащи червени и зелени светлини.

(2) Светещите полета на светофара по ал. 1 са с формата на квадрат със страна не по-малка от 300 mm с черен фон.

(3) Светещото поле, което излъчва червена светлина, има формата на две наклонени ленти, пресичащи се във вид на буквата "X". Светещото поле, което излъчва зелена светлина, има формата на стрелка, насочена надолу.

(4) В случаите, в които светещите полета на светофара по ал. 1 са обособени в самостоятелни секции, те се поставят:

1. хоризонтално - като секцията, излъчваща червена светлина, е отляво, а секцията, излъчваща зелена светлина - отдясно, съгласно *приложение № 9, позиция "а"*;

2. вертикално - като секцията, излъчваща червена светлина, е отгоре, а секцията, излъчваща зелена светлина - отдолу, съгласно *приложение № 9, позиция "б"*.

(5) Последователността на подаването на светлинните сигнали от двусекционните пътни светофари е следната:

1. зелена светлина;
2. червена светлина;
3. зелена светлина.

Чл. 21. (1) В случаите, в които и двете секции на светофара за забраняване и разрешаване на ППС да навлизат в пътната лента, над която са поставени, не работят, посоката за движение по реверсивната пътна лента се указва с пътен знак.

(2) В случаите по ал. 1, в които няма пътен знак, движението по реверсивната пътна лента е забранено.

Раздел IV.

Пътен светофар за забраняване на пътните превозни средства да преминават през железопътен прелез

Чл. 22. (1) За въвеждане на забрана за ППС да преминават през железопътен прелез се използва пътен светофар с едно или две, разположени хоризонтално едно до друго светещи полета съгласно *приложение № 10*.

(2) Светещите полета на светофара, поставен на железопътен прелез, са кръгли с диаметър 200 или 300 mm.

(3) Светофарът подава съответно един или два последователно мигащи един след друг светлинни сигнала с червен цвят. Едновременно със светлинните сигнали задължително се подава и звуков сигнал.

(4) Подаването на сигналите по ал. 3 започва най-малко 30 s преди преминаването на релсовото превозно средство през железопътния прелез и спира не по-рано от 5 s след освобождаване на прелеза.

Чл. 23. В случаите, в които не е осигурена видимостта на светлинните сигнали, подавани от светофара за въвеждане на забрана за ППС да преминават през железопътен прелез, той се предшества от друг светофар, с който се подават един или два последователно мигащи един след друг светлинни сигнала с жълта светлина. Този светофар се разполага на разстояние от 100 до 150 m преди железопътния прелез и започва да подава светлинни сигнали едновременно със светофара, поставен на железопътния прелез.

Чл. 24. За указване на участниците в движението, че светофарната уредба е в изправност във времето, в което светофарът на железопътния прелез не подава сигнал с червена мигаща светлина, се използва сигнал от бавно мигаща светлина с луннобял цвят. Този сигнал се подава от допълнителна светофарна секция, поставена под секциите, подаващи сигнала с червена мигаща светлина.

Раздел V.

Пътен светофар за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници

Чл. 25. (1) За регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници се използва пътен светофар с четири светещи полета, разположени във формата на буквата "Т" на черен фон. Три от полетата са разположени хоризонтално едно до друго, а под тях е разположено четвъртото поле съгласно *приложение № 11*.

(2) Светофарът по ал. 1 подава светлинни сигнали съгласно чл. 9.

(3) В случаите, в които на един вход на кръстовище е поставен пътен светофар за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, водачите на тези превозни средства, за които е поставен светофарът, се ръководят от неговите сигнали, независимо от сигналите на пътния светофар по чл. 12, ал. 1, ако има такъв.

Чл. 26. Светещите полета на светофара за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници са кръгли с диаметър от 60 до 100 mm.

Чл. 27. Самостоятелен пътен светофар съгласно чл. 25, ал. 1 за регулиране на движението на нерелсовите превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници се използва само в случаите, в които за тях има специално обособена пътна лента "BUS-лента".

Раздел VI.

Пътен светофар за регулиране на движението на пешеходците

Чл. 28.(1) За регулиране на движението на пешеходците се използва двусекционен пътен светофар, с който се подават сигнали с червена и зелена светлина.

(2) Светофарните секции са подредени вертикално, като:

1. секцията, излъчваща червена светлина, е разположена отгоре;

2. секцията, излъчваща зелена светлина, е разположена отдолу.

(3) Светещото поле с червена светлина е с формата на застанал неподвижно пешеходец, а това - със зелена светлина - с формата на движещ се пешеходец, съгласно *приложение № 12*.

(4) Светещите полета по ал. 3 са разположени на черен фон с формата на квадрат със страна 200 mm.

Чл. 29. (1) Последователността на подаваните светлинни сигнали от пътните светофари за регулиране на движението на пешеходците е следната:

1. червена светлина;
2. зелена светлина;
3. мигаща зелена светлина;
4. червена светлина.

(2) Сигналят с мигаща зелена светлина се използва само в случаите на регулиране преминаването на пешеходците през платно за движение с четири и повече от четири пътни ленти.

Чл. 30. За улесняване на незрящите пешеходци сигналят със зелена светлина може да се съпровожда от звуков сигнал.

Глава четвърта.

КРИТЕРИИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ИЗПОЛЗВАНЕ НА СВЕТИЛНИ СИГНАЛИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЕТО

Чл. 31. (1) За да се установи необходимостта от използване на светлинни сигнали за регулиране на движението през определено място на пътя, се прави анализ.

(2) Чрез анализа по ал. 1 се сравняват икономическите показатели при провеждане на движението през определено място от пътя със или без регулиране със светлинни сигнали.

Чл. 32. (1) Използването на светлинни сигнали за регулиране движението на ППС и на пешеходци през определено място на пътя е целесъобразно, когато е налице поне едно от следните условия:

1. на кръстовище - когато интензивността на преминаващите пътни превозни средства, измерена в приведени единици на час (Е/ч) в продължение на 8 часа от денонощието, е не по-малка от следните стойности:

Брой на пътните ленти за движение в една посока по:		Интензивност на движението в двете посоки по път с по-голяма интензивност	Интензивност на движението по напречен път за посоката на движение с по-голяма интензивност
път с по-голяма интензивност на движението	напречен път	приведени единици в час (Е/ч)	приведени единици в час (Е/ч)
1	1	750	75
		670	100
		580	125
		500	150
		410	175
		380	190
2 и повече	1	900	75
		800	100
		700	125
		600	150
		500	175
		400	200
2 и повече	2 и повече	900	100
		825	125
		750	150
		675	175
		600	200
		525	225
		480	240

2. на пешеходна пътека - когато интензивността на пешеходния поток в по-натоварената от двете посоки е по-голяма от 150 пешеходци/час и интензивността на движение на ППС, пресичащи пешеходната пътека в продължение на 8 часа от денонощието в двете посоки, е по-голяма от:

а) 1000 Е/ч - на платно за движение със средна разделителна ивица или остров върху платното за движение с ширина не по-малка от 1,20 m;

б) 600 Е/ч - в останалите случаи;

3. на велосипедна пътека - когато интензивността на велосипедното движение по пътеката в по-натоварената от двете посоки е по-голяма от 50 велосипедисти/час и интензивността на движение на ППС, пресичащи велосипедната пътека в продължение на 8 часа от денонощието в двете посоки, е по-голяма от:

а) 1000 Е/ч - на платно за движение със средна разделителна ивица или остров върху платното за движение с ширина не по-малка от 1,20 m;

б) 600 Е/ч - в останалите случаи;

4. нито едно от условията по т. 1, 2 и 3 не е изпълнено изцяло, но две от тях са изпълнени поотделно с повече от 80 на сто;

5. през последните 12 месеца на разглежданото място са регистрирани три или повече от три пътно-транспортни произшествия, които биха могли да бъдат предотвратени при регулиране на движението със светлинни сигнали;

6. в разглежданото място се провежда трамвайно или тролейбусно движение с интензивност, както следва:

а) повече от 40 композиции/час общо за двете направления - за трамвайното движение;

б) повече от 60 тролейбуса/час общо за двете направления - за тролейбусното движение.

(2) За поставяне на светофар в населено място с по-малко от 10 000 жители е достатъчно да са изпълнени 70 на сто от условията по ал. 1, т. 1, 2, 3 и 5.

(3) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2004 г.) В случаите на кръстовища, намиращи се на достъпен маршрут съгласно Наредба № 6 от 2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии (ДВ, бр. 109 от 2003 г.), се допуска да се поставя светофарна уредба независимо дали са изпълнени условията по ал. 1 и 2.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 18 от 2004 г.) В случаите на съгласувана (координирана) работа на светофарните уредби, когато разстоянието между две съседни уредби е по-голямо от 800 m, се допуска да се поставя между тях допълнителна светофарна уредба независимо от това, дали са изпълнени условията по ал. 1 и 2.

Чл. 33. Съгласуването на работата на светофарните уредби по определен маршрут е целесъобразно, когато са изпълнени следните условия:

1. не по-малко от 70 на сто от регулираните места по маршрута отговарят на условията по чл. 31;

2. интензивността на движението на транзитните транспортни потоци е по-голяма от 50 на сто от общата интензивност на движението по най-натоварения участък от маршрута;

3. осигурени са не по-малко от две пътни ленти за всяка от посоките на движение, освободени от паркирани ППС;

4. транспортните потоци по маршрута имат относително еднороден състав по вид на превозните средства;

5. пътят има приблизително еднаква пропускателна способност по целия маршрут;

6. регулирането на движението в отделните кръстовища на маршрута се извършва с приблизително еднакъв брой фази.

Чл. 34. Пътните светофари за забраняване и разрешаване на ППС да навлизат в пътната лента се използват при периодична промяна на посоката на движение по пътната лента, над която са поставени. Реверсивна пътна лента се използва, когато:

1. разликата в интензивността на движението на ППС в двете срещуположни посоки е над 500 Е/ч;

2. интензивността на движението периодично се променя по часове от денонощието или по дни от седмицата;

3. съществуват не по-малко от три пътни ленти общо за двете посоки на движение.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЕХНИЧЕСКИТЕ СРЕДСТВА, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЕТО СЪС СВЕТЛИННИ СИГНАЛИ

Чл. 35. Светофарните уредби и техническите средства, използвани за тяхното изграждане, трябва да отговарят на изискванията на БДС 13261 "Системи телеавтоматични и автоматизирани за управление на пътното движение. Технически изисквания. Видове и основни параметри. Технически изисквания" и на БДС 16102 "Светофари, пътни знаци и маркировка. Светотехнически изисквания".

Чл. 36. Пътните светофари, използвани за регулиране на движението по пътищата, трябва да отговарят на следните изисквания:

1. всяка секция на пътния светофар има самостоятелен източник на светлина, независим от източниците на останалите секции;
2. светещите полета на пътния светофар са равномерно осветени;
3. източниците на светлина, използвани в пътните светофари, са с повишена надеждност и трайност;
4. всяка светофарна секция има сенник (козирка) съгласно *приложение № 13*, чиято конструкция позволява подобрена видимост на сигнала от участниците в движението, за които той е предназначен, и ограничава видимостта му за участниците в движението, за които не се отнася;
5. конструкцията на светофарните секции е такава да може да ограничава възможността за получаване на "фантомефект".

Чл. 37. (1) В случаите, когато е необходимо да се подобри видимостта на светлинните сигнали на трисекционния пътен светофар, около светофара се поставя контрастен екран с вътрешна ивица, оцветена в матовочерно, околоръстна бяла ивица и черен кант съгласно *приложение № 14*.

(2) Размерът на екрана по ал. 1 в зависимост от размера на видимия диаметър на светещите полета на светофарите е съгласно приложение № 14. Широчината на черната вътрешна ивица е не по-малка от 80 mm.

Чл. 38. Устройството, което управлява смяната на светлинните сигнали на светофарите (контролера), трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да осигурява възможност за регулиране продължителността на светофарния цикъл и на основните и спомагателните тактове през 1 s;
2. да има защита срещу едновременното включване на зелена светлина с червена и/или жълта светлина от един светофар;
3. да осигурява защита срещу подаването на сигнали от една светофарна уредба, с които се разрешава едновременното преминаване на превозни средства в конфликтните направления;
4. да осигурява защита срещу подаване на сигнал, който разрешава преминаване в дадено направление, при отсъствие на сигнал, който забранява преминаването на ППС в конфликтните му направления;
5. да осигурява контрол за правилната работа на светофарните секции, с които се подават сигналите с червена светлина;
6. да осигурява автоматично изпълнение на преходните интервали при ръчно превключване на светлинните сигнали;
7. да има защита срещу нарушаване последователността на подаване на светлинните сигнали;
8. да има защита срещу блокиране работата на светофарната уредба, в резултат на което продължителността на светофарния цикъл става по-голяма от 150 s;
9. при възникване на неизправност, която застрашава безопасността на движението, да осигурява автоматично преминаване на светофарната уредба в режим на работа "жълта мигаща светлина".

Чл. 39. Пътните светофари, стълбовете и конзолите, на които те се монтират, както и средствата, използвани за закрепването им, се оцветяват в сив или матовочерен цвят.

Глава шеста.

УПРАВЛЕНИЕ НА СВЕТЛИННИТЕ СИГНАЛИ

Чл. 40. (1) Смяната на светлинните сигнали, подавани от една светофарна уредба, може да се извършва автоматично от контролер (режим на автоматично управление) или ръчно от оператор (режим на ръчно управление).

(2) При работа на светофарната уредба в режим на ръчно управление операторът определя продължителността на сигналите, с които се разрешава и забранява преминаването през регулираното място (основните тактове). Продължителността на преходните интервали между основните тактове се задава предварително и се изпълнява автоматично.

(3) При работа на светофарната уредба в режим на автоматично управление продължителността на светофарния цикъл и на подаваните светлинни сигнали, моментът на тяхната смяна, както и продължителността на преходните интервали:

1. могат да бъдат определени предварително - твърдо програмно управление;

2. може да се определят в процеса на работа на светофарната уредба в съответствие с параметрите на транспортните и пешеходните потоци, чието движение се регулира - гъвкаво управление.

(4) Твърдото програмно управление може да се реализира с една или няколко предварително определени програми. Смяната на програмите е целесъобразна в случаите, когато интензивността на движението на транспортните потоци се променя с повече от 30 на сто.

Чл. 41. Стопанинът на пътя осигурява за всяка светофарна уредба водене на дневник (протокол), в който се отбелязват времето на включване и изключване на уредбата, режимът, в който тя работи, часът на промяна на режимите на работа и причините, поради които тя се извършва.

Глава седма.

ПОСТАВЯНЕ НА ПЪТНИ СВЕТОФАРИ

Чл. 42. (1) Пътният светофар за регулиране движението на ППС на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя се поставя, както следва:

1. от дясната страна на пътя по посока на движението - съгласно *приложение № 15, позиция "а"*;

2. над пътя - съгласно *приложение № 15, позиция "б"*;

3. от дясната и от лявата страна на пътя - съгласно *приложение № 15, позиция "в"*;

4. в средата над кръстовището - съгласно *приложение № 15, позиция "г"*.

(2) Когато не е осигурена необходимата видимост на светлинните сигнали, те се дублират чрез поставяне на допълнителен светофар. Допълнителният светофар се поставя:

1. над пътя - съгласно *приложение № 16, позиция "а"*;

2. от лявата страна на пътя по посока на движението - съгласно *приложение № 16, позиция "б"*;

3. на изхода на кръстовището - съгласно *приложение № 16, позиция "в"*.

(3) Допълнителният светофар се поставя по начин, по който неговите сигнали да не могат да заблудят участниците в движението, за които те не са предназначени.

(4) Не се поставя допълнителен светофар на изхода на кръстовище за завиващите наляво превозни средства, когато сигналът, който разрешава преминаването им, и преходният период след него съвпадат дори частично със сигнала, който разрешава преминаването на срещуположнотрещещите се превозни средства.

(5) Допълнителните средства по чл. 19, които се използват за регулиране движението по пътищата с трисекционни пътни светофари, се поставят, както следва:

1. указателят за завиване наляво се поставя на левия срещуположен ъгъл на изхода на кръстовището или на срещуположната средна разделителна ивица съгласно *приложение № 17, позиция "а"*;

2. светлинният указател на скоростта се разполага над платното за движение върху конструкцията на светофара в кръстовище съгласно *приложение № 17, позиция "б"*, или самостоятелно между кръстовищата.

Чл. 43. (1) Двусекционният пътен светофар, с който се забранява и разрешава навлизането на ППС по определена пътна лента, се разполага в средата над пътната лента, за която е предназначен, съгласно *приложение № 18*.

(2) Пътните светофари по ал. 1 се разполагат един от друг по протежение на пътната лента на такова разстояние, което осигурява на водачите на ППС във всеки момент видимост на сигналите на поне един светофар.

Чл. 44. Пътният светофар, с който се забранява на ППС да преминават през железопътен прелез, се поставя преди прелеза от дясната страна на пътя по посока на движението. Неговите сигнали могат да се дублират чрез поставяне на допълнителен светофар от лявата страна на пътя, над него или на обособен остров върху платното за движение.

Чл. 45. (1) Пътният светофар за регулиране движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници се поставя:

1. на конструкцията на трисекционния пътен светофар за регулиране движението на ППС - съгласно *приложение № 19, позиция "а"*;

2. самостоятелно, преди регулираното място от дясната страна на пътя, по посока на движението, когато не е поставен пътен светофар за регулиране движението на ППС.

(2) Когато има специално обособено платно за движение на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, пътният светофар по ал. 1 се поставя върху острова, изграден за обособяване на спирка, съгласно *приложение № 19, позиция "б"*, или на друго място, което осигурява видимост на светлинните сигнали, от дясната страна по посока на движението.

Чл. 46. (1) Двусекционните пътни светофари за регулиране движението на пешеходците се поставят срещуположно в двата края на пешеходната пътека, вдясно по посока на движението на пешеходците съгласно *приложение № 20, позиция "а"*.

(2) При наличие на средна разделителна ивица или на остров върху платното за движение се обособяват две отделни пешеходни пътеки. Двусекционните пътни светофари за регулиране движението на пешеходците се поставят срещуположно в двата края на всяка пешеходна пътека, вдясно по посока на движението на пешеходците, съгласно *приложение № 20, позиция "б"*.

Чл. 47. (1) Пътните светофари се закрепват в зависимост от конкретните условия на стълбове, конзолни стълбове, портали, въжени конструкции, конзоли, прикрепени върху сгради или други съоръжения.

(2) Носещите конструкции по ал. 1 се закрепват надеждно към терена, сградите или други съоръжения по начин, с който се осигуряват необходимите условия за работа на пътните светофари и безопасността на участниците в движението.

Чл. 48. (1) Разстоянието от настилната до най-долната точка на пътния светофар е, както следва:

1. от 2,25 до 2,60 m - когато светофарът е поставен от страни на платното за движение съгласно *приложение № 21, позиция "а"*;

2. от 5,20 до 6,50 m - когато светофарът е поставен над платното за движение съгласно *приложение № 21, позиция "б"*.

(2) Когато светофарът е поставен от страни на платното за движение, разстоянието от края на бордюра или банкета до най-близката точка на пътния светофар е от 0,50 до 2,00 m съгласно *приложение № 21, позиция "а"*.

(3) Разстоянието по посока на движението на ППС от стоп-линията до трисекционния пътен светофар, разположен от страни на платното за движение, в зависимост от условията за видимост и разположението на пешеходната пътека може да е от 1,00 до 7,50 m съгласно *приложение № 22, позиция "а"*.

(4) Разстоянието по посока на движението на ППС от стоп-линията до трисекционния пътен светофар, разположен над платното за движение, в зависимост от условията за видимост може да е от 3,00 до 20,00 m съгласно *приложение № 22, позиция "б"*. Допуска се това разстояние да е по-малко в случаите, когато са поставени допълнителни пътни светофари и са осигурени необходимите условия за безопасност на движението.

(5) Разстоянието от десния край на пешеходната пътека по посока на движението на пешеходците до двусекционния пътен светофар за регулиране движението на пешеходците в зависимост от конкретните условия е не по-голямо от 2,00 m съгласно *приложение № 23*.

(6) При възможност по протежението на пътя височината на разполагане на пътните светофари, страничното разстояние от бордюра (пътния банкет), начинът на разполагането им и диаметърът на светещите полета трябва да са еднакви.

Чл. 49. (1) Светлинните сигнали, подавани от трисекционните пътни светофари, трябва да са видими от всяка точка на платното за движение в зоната, ограничена между:

1. първия и стотния метър преди светофара - при скорост на движението до 50 km/h;
2. първия и сто и петдесетия метър преди светофара - при по-висока скорост на движение.

(2) При липса на техническа възможност да се изпълнят изискванията по ал. 1 пътните светофари за регулиране движението на ППС се поставят така, че разстоянието за видимост на техните сигнали да е равно или по-голямо от дължината на спирачния път на ППС, движещо се с допустимата максимална скорост за съответния пътен участък, при отчитане влиянието на неблагоприятни пътни условия (мокра, заснежена или заледена настилка на платното за движение).

(3) Когато в населено място не могат да се изпълнят изискванията на ал. 1 и 2, регулираното място се сигнализира с пътен знак А24 "Светофар".

(4) Независимо от условията за видимост пътен знак А24 се поставя винаги:

1. при навлизане в населено място преди първия светофар;
2. преди всеки светофар извън границите на населените места.

Чл. 50. Пултът за ръчно управление на светофарната уредба се поставя на място, от което има видимост към зоните за изчакване на входовете на кръстовищата.

Глава осма.

ПРОЕКТИРАНЕ НА СВЕТОФАРНИ УРЕДБИ

Чл. 51. (1) Проектът за регулиране на движението със светлинни сигнали съдържа:

1. обяснителна записка с транспортно-технически изчисления;
2. план за организация на движението;
3. план за разположение на пътните светофари, контролера, транспортните детектори и другите технически средства;
4. схема за разпределение на транспортните потоци с обозначаване на всички опасни и полуопасни точки между тях;
5. план на фазите за регулиране;
6. циклограми за всички програми;
7. схема на кабелните връзки между контролера, пътните светофари и другите технически средства;
8. схема за електрозахранването на техническите средства;
9. схема на заземяването и зануляването на техническите средства;
10. спецификация на техническите средства и изделията и количествени сметки по видове работи;
11. указания по охрана на труда и техника на безопасност при изпълнението на строителни и монтажни работи и по време на експлоатацията.

(2) При разработване на проектите за регулиране на движението със светлинни сигнали се спазват следните условия:

1. входящите ППС от един вход на регулираното място се пропускат в различни фази, когато за тях са осигурени отделни пътни ленти в зоната за изчакване;
2. в регулирано място могат да се забраняват маневри с малка интензивност, в т.ч. завиване наляво, надясно или обръщане на посоката на движение, когато те усложняват регулирането на движението и влошават неговата безопасност;
3. на регулираните със светлинни сигнали места задължително се поставят пътни знаци относно предимството съгласно Наредба № 18 от 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътни знаци; при използване на светещи пътни знаци осветлението им трябва да е постоянно включено в случаите, когато светофарната уредба не работи или работи в режим на жълта мигаща светлина;
4. регулираните места задължително се сигнализират с пътна маркировка съгласно Наредба № 2 от 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътна маркировка (ДВ, бр. 13 от 2001 г.);
5. при възможност за всяка светофарна уредба се осигурява електрозахранване от два независими един от друг източници.

Чл. 52. (1) Броят на програмите, с които работи светофарната уредба, се определя в зависимост от часовото изменение на интензивността на движението на ППС и на пешеходците през регулираното място през денонощието съгласно *приложение № 24*.

(2) Въз основа на транспортно-технически изчисления за всяка програма се определят продължителността на светофарния цикъл, броят, последователността и продължителността на фазите.

Чл. 53. (1) Съчетанията от светлинни сигнали в отделните фази се определят в съответствие с конкретната организация на движението в регулираното място.

(2) Фазите, с които работи светофарната уредба, са толкова на брой, че да позволяват безопасно преминаване на конфликтните транспортни и пешеходни потоци през регулираното място.

(3) Броят на фазите по ал. 2 е не по-малък от две и не повече от пет. Допуска се да се използват четири и пет фази за регулиране на движението само при висока интензивност на движението, сложно разпределение на пешеходните и транспортните потоци и при наличие на четири и повече входа на регулираното място.

(4) Когато за определена група участници в движението преминаването през регулираното място е разрешено в две последователни фази, тяхното преминаване не трябва да се прекъсва от светлинни сигнали, подавани в преходните интервали между фазите, отнасящи се за другите участници в движението.

(5) След края на всеки светлинен сигнал, който разрешава преминаване през регулираното място, се предвижда време за освобождаване на платното за движение от ППС и пешеходци в конфликтната зона на регулираното място.

Чл. 54. (1) Продължителността на светофарния цикъл се определя в зависимост от броя и продължителността на фазите. Примерен ред за превключване на светлинните сигнали на пътен светофар е даден в *приложение № 25*. Цикълът е с продължителност не по-голяма:

1. при двуфазно регулиране на движението - от 70 s;
2. при трифазно регулиране на движението - от 90 s;
3. при четири- и петфазно регулиране на движението - от 120 s.

(2) Най-малката продължителност на една фаза е:

1. за пропускане на ППС - 8 s;
2. за пропускане на пешеходци - 6 s;
3. за пропускане на една трамвайна композиция - 10 s;
4. за пропускане на две трамвайни композиции - 20 s.

(3) Включването на светофарна уредба за регулиране движението на кръстовище или на пешеходна пътека се извършва с подаване на светлинни сигнали в следната последователност:

1. жълта мигаща светлина на всички входове на регулираното място с продължителност 15 s;
2. жълта немигаща светлина с продължителност 3 s;
3. червена светлина с продължителност 10 s;
4. начало на изпълнение на съответната програма.

(4) По време на последователното подаване на светлинните сигнали по ал. 3 пътните светофари за регулиране движението на пешеходците и на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници подават сигнали, с които се забранява преминаването.

(5) Продължителността на сигнала с жълта светлина е, както следва:

1. когато сигналът е подаден след сигнала със зелена светлина - 3 s;
2. при едновременно подаване на сигнала със сигнал с червена светлина - 2 s.

(6) При сигнали с мигаща светлина честотата на миганията е 60 +/- 5 броя в минута, като продължителността на интервала, през който се излъчва светлината, е равна на продължителността на интервала, през който тя не се излъчва.

Чл. 55. (1) За въвеждане на отделна фаза за регулиране движението на ППС, които завиват на кръстовище наляво или надясно, е необходимо на входа на кръстовището да има обособена най-малко една пътна лента за съответната посока. Интензивността на движение на завиващите наляво ППС трябва да е по-голяма от 120 Е/ч.

(2) За въвеждане на отделна фаза за регулиране движението на пешеходците в кръстовище е необходимо интензивността на движение на завиващите ППС по време на върховото натоварване да е по-голяма от 120 Е/ч, а интензивността на пешеходния поток да е над 900 пешеходци в час.

(3) За въвеждане на пешеходна фаза по заявка е необходимо интензивността на пешеходния поток, преминаващ през пешеходната пътека, да се променя периодично и интензивността на движението да надвишава:

1. сто пешеходци в час и 600 Е/ч за ППС, които пресичат пешеходната пътека - при платно за движение без средна разделителна ивица;

2. сто и петдесет пешеходци в час и 800 Е/ч за ППС, които пресичат пешеходната пътека - при наличие на остров върху платното за движение или на средна разделителна ивица с ширина, по-голяма от 1,20 m.

Чл. 56. (1) Продължителността и последователността на светлинните сигнали, подавани от пътните светофари, се изобразяват с циклограма, която определя какъв светлинен сигнал трябва да подава всеки светофар във всеки момент от светофарния цикъл. Примерна циклограма на светлинните сигнали е дадена в *приложение № 26*.

(2) Циклограмите по ал. 1 се изработват въз основа на плана на фазите, плана за разполагане на пътните светофари и транспортно-техническите изчисления. Примерни планове на фазите при по-характерни случаи на регулиране на движението са дадени в *приложение № 27*.

(3) На всяка програма за работа на светофарната уредба съответства отделна циклограма.

Глава девета.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКИТЕ СРЕДСТВА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЕТО СЪС СВЕТИННИ СИГНАЛИ

Чл. 57. Стопанинът на пътя, на който е монтирана светофарна уредба за регулиране на движението със светлинни сигнали, отговаря за изправността на уредбата, за работата ѝ в съответствие с проекта, както и за нейното поддържане в съответствие с инструкциите и предписанията на производителя на техническите съоръжения и изискванията на тази наредба.

Чл. 58. За предпазване от корозия и поддържане на добър външен вид пътните светофари, стълбовете, контролерите и другите технически съоръжения периодично се почистват, а при необходимост външните повърхности на металните им части се боядисват.

Чл. 59. (1) Светещите полета, рефлекторите и лампите на светофарите се почистват от замърсяване всеки три месеца.

(2) В райони със силно замърсяване на околната среда почистването по ал. 1 се извършва всеки месец.

Чл. 60. В шкафа на контролера на всяка светофарна уредба трябва да има данни за режимите на работа на уредбата, в т.ч. брой на програмите, циклограмите на отделните програми и др., местоположението и вида на пътните светофари, кабелните им връзки с контролера и тяхното електрозахранване.

Чл. 61. (1) На всяка светофарна уредба се извършва профилактичен преглед не по-малко от два пъти годишно.

(2) Състоянието на светофарната уредба при извършване на профилактичния преглед се отразява в контролен дневник. В него се записват установените повреди, извършените ремонти и направените промени в режима на работа на светофарната уредба.

Глава десета.

КОНТРОЛ И САНКЦИИ

Чл. 62. Контролът по прилагане на наредбата се осъществява от службите за контрол по чл. 165, ал. 1, т. 3 от Закона за движението по пътищата.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Преходен интервал" е съвкупността от един или повече спомагателни такта между два последователни основни такта.

2. "Такт" е интервалът от време, в продължение на който не се изменя комбинацията на включените светлинни сигнали.

3. "Основен такт" е интервалът от време, в продължение на който е разрешено или забранено преминаването на група транспортни и пешеходни потоци през регулираното място.

4. "Спомагателен такт" е интервалът от време между два основни такта, в продължение на който регулираното място се освобождава от навлезлите в него групи транспортни и пешеходни потоци за предоставяне или отнемане правото на преминаване на следваща група транспортни и пешеходни потоци.

5. "Група" са транспортните или пешеходните потоци, които могат да преминават последователно или едновременно през регулираното място при спазване правилата за движение.

6. "Фаза" е съвкупността от основен такт и следващия го преходен интервал.

7. "Цикъл" е времето за еднократно последователно изпълнение на всички фази.

8. "Програма" е съвкупността от предварително определени цикъл, последователност, продължителност и брой на фазите, с които светофарната уредба работи през определен период от време.

9. "Конфликтна точка" е точката от регулираното място, в която се пресичат, вливат или разделят траекториите на транспортните потоци или се пресичат с траекториите на пешеходните потоци.

10. "Приведена единица" е условната единица, към която се привеждат различните видове пътни превозни средства с помощта на коефициенти за привеждане.

11. "Фантомефект" е възприятието на "лъжлив" светлинен сигнал от светофарна секция при изключен вътрешен източник в резултат на отразена от светофара слънчева или от друг външен източник светлина.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Наредбата се издава на основание чл. 14, ал. 1 от Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.).

§ 3. Наредбата отменя Наредба № 23 от 1987 г. за регулиране на движението на пътните превозни средства и пешеходците със светлинни сигнали (ДВ, бр. 14 от 1987 г.).

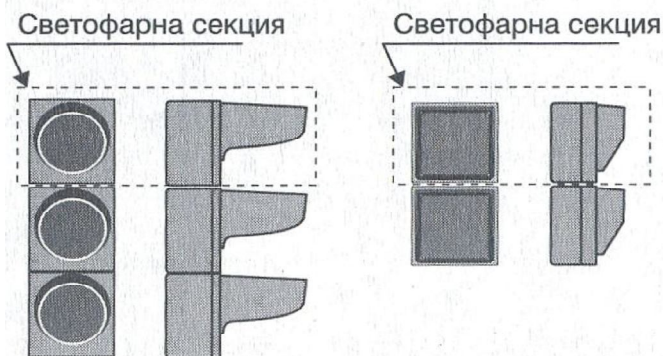
§ 4. Преустройството на съществуващите светофарни уредби за регулиране на движението със светлинни сигнали съгласно изискванията на тази наредба да се извърши в срок пет години от влизането ѝ в сила.

§ 5. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството съгласувано с министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта и съобщенията.

Приложение №1

към чл.4, ал.2

Светофарни секции на пътни светофари

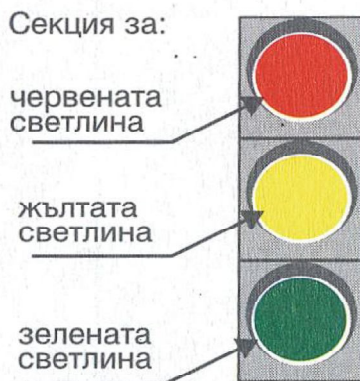

Приложение №3

към чл.12, ал.2 и 3

Разположение на светофарните секции

а) вертикално разположение

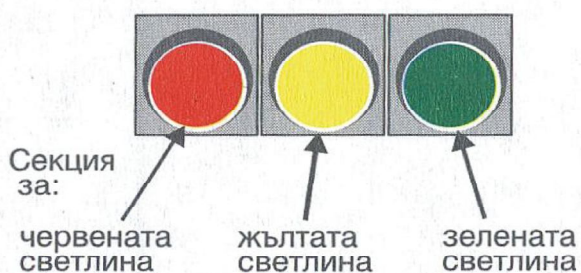
Секция за:

червената
светлина

жълтата
светлина

зелената
светлина

б) хоризонтално разположение

Секция
за:

червената
светлина

жълтата
светлина

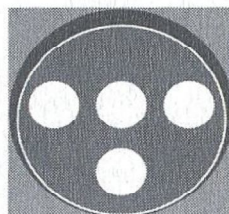
зелената
светлина

Приложение №2

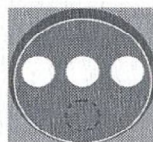
към чл.9

Значение на светлинните сигнали, подавани от пътен светофар за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници

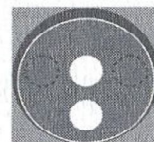
а) разположение
на светещите полета
използвани
за регулиране
на движението
на превозните средства
от редовните линии за
обществен превоз
на пътници

б) преминаването
е забранено

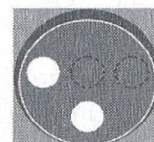
в) разрешено е
преминаването
направо

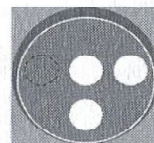
г) разрешено е
завиването
надясно

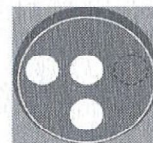
д) разрешено е
завиването
наляво

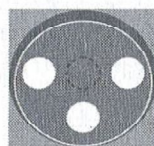
е) разрешено е
преминаването
направо и завива-
нето надясно

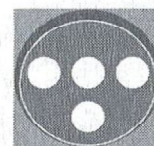
ж) разрешено е
преминаването
направо и завива-
нето наляво

з) разрешено е
завиването
надясно и
наляво

и) разрешено е
преминаването
направо и завива-
нето надясно и
наляво

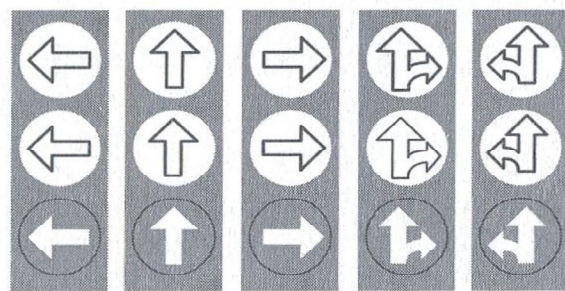
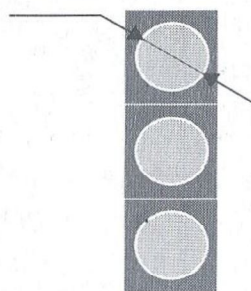

Приложение №4

към чл.12, ал.5

**Светеци полета
с форма на стрелка
(стрелки)**

200 mm / 300 mm

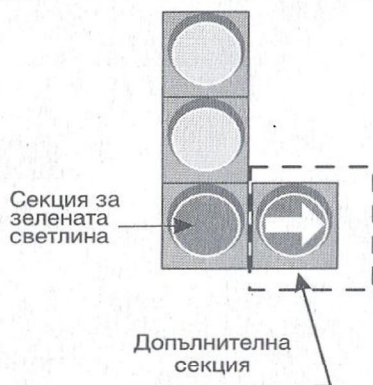

наляво направо надясно направо
и надясно и наляво

Приложение №5

към чл.15, ал.1

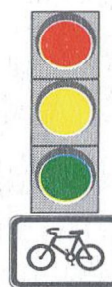
**Трисекционен пътен светофар
с допълнителни секции**

Приложение №6

към чл.18, т.1 и 2

**Пътен светофар за регулиране
движението на велосипедисти**

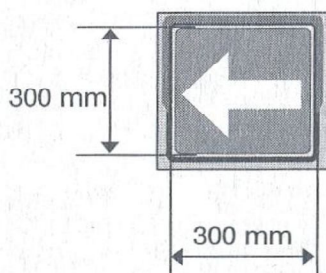
а) диаметър на
светлинното
поле = 200 mm

б) диаметър на
светлинното
поле = 100 mm

Приложение №7

към чл.19, т.1

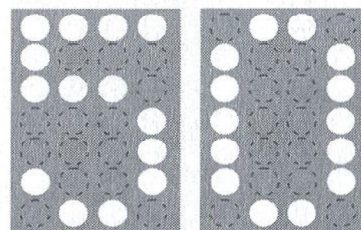
**Указател за завиване наляво
на кръстовище
с пътни светофари**

Приложение №8

към чл.19, т.2

**Светлинен указател
на скоростта**

Приложение №9

към чл.20, ал.4, т.1 и 2

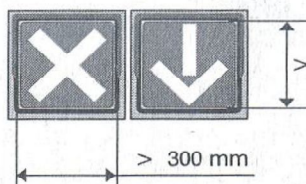
**Пътен светофар
за забраняване
и разрешаване
на пътните превозни
средства да навлизат
по пътната лента**

а) хоризонтално разположение

Секция за:

червената
светлина

зелената
светлина

б) вертикално разположение

Секция за:

червената
светлина

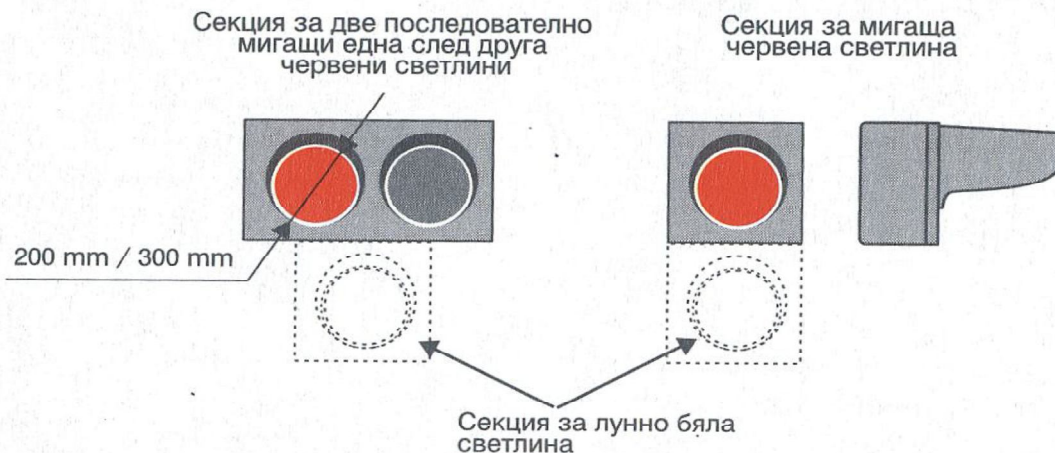
зелената
светлина

Приложение №10

към чл.22, ал.1

Пътен светофар за забраняване на пътните превозни средства да преминават през железопътен прелез

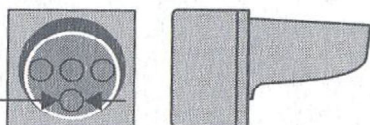

Приложение №11

към чл.25, ал.1

Пътен светофар за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници

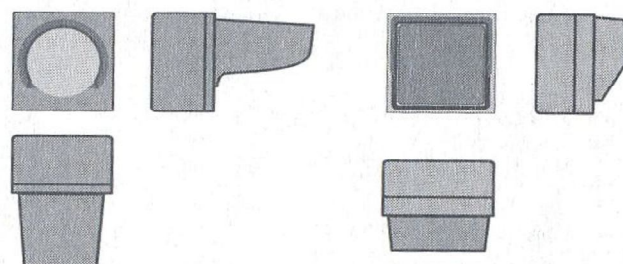
Диаметър на светещото поле от 60 до 100 mm

Приложение №13

към чл.36, ал.4

Сенник на светофарна секция

Приложение №14

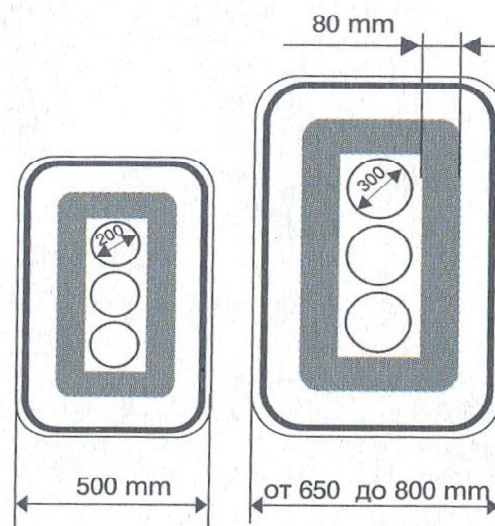
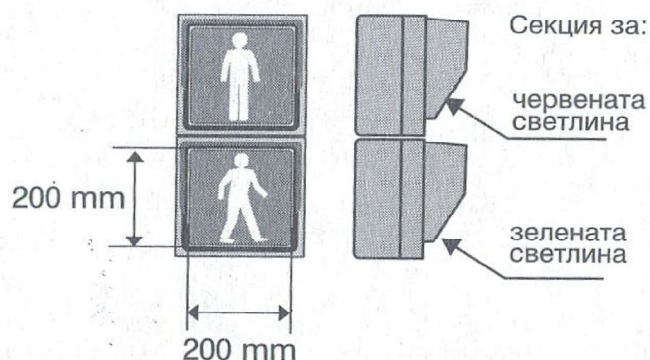
към чл.37, ал.1 и 2

Контрастен екран

Приложение №12

към чл.28, ал.3

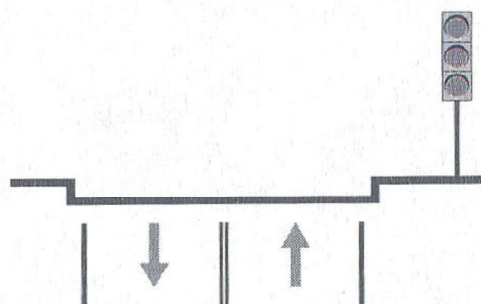
Пътен светофар за регулиране на движението на пешеходците

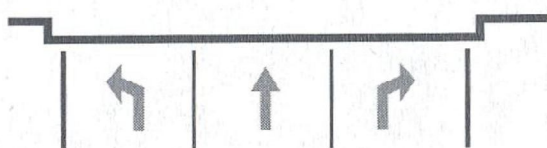
Приложение №15

към чл.42, ал.1, т.1, 2, 3 и 4

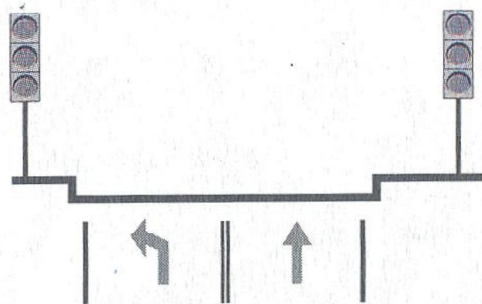
Поставяне на пътен светофар за регулиране на движението на пътните превозни средства

а) от дясната страна на пътя, по посока на движението

б) над пътя

в) от дясната и от лявата страна на пътя

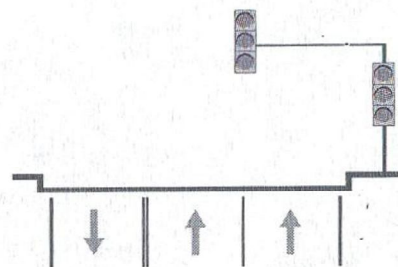

г) в средата над кръстовището

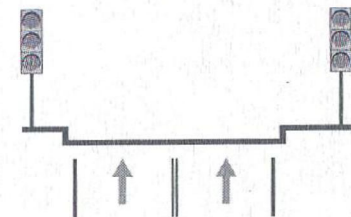
Приложение №16

към чл.42, ал.2, т.1, 2 и 3

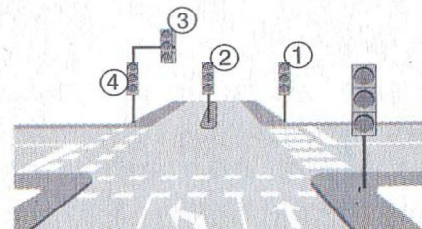
Поставяне на допълнителен светофар

а) над пътя

б) от лявата страна на пътя

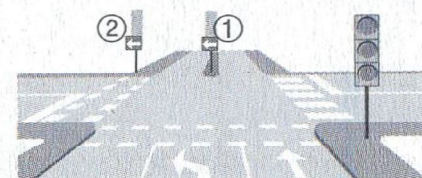

в) възможни варианти за разположение на изхода на кръстовището

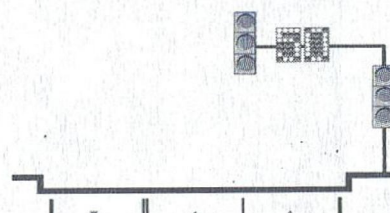
Приложение №17

към чл.42, ал.5, т.1 и 2

Поставяне на допълнителни средства при регулиране на движението с трисекционни пътни светофари

а) възможни варианти за поставяне на указател за завиване на ляво

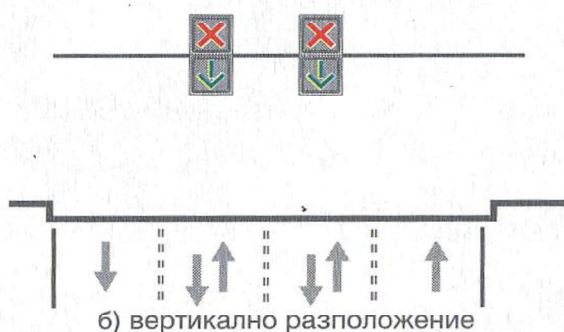
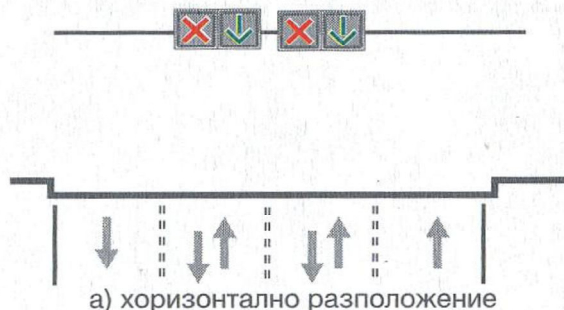

б) поставяне на светлинен указател на скоростта

Приложение №18

към чл.43, ал.1

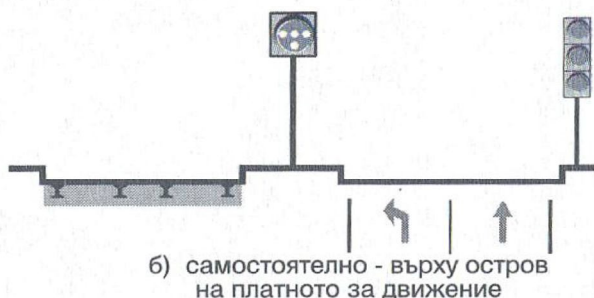
Поставяне на пътен светофар за забраняване и разрешаване на навлизането на пътни превозни средства по пътна лента

Приложение №19

към чл.45, ал.1, т.1 и ал.2

Поставяне на пътен светофар за регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници

Приложение №20

към чл.46, ал.1 и 2

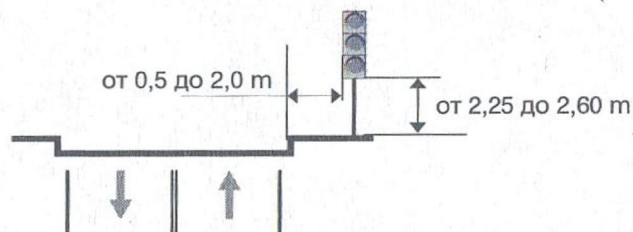
Поставяне на пътни светофари за регулиране на движението на пешеходците

Приложение №21

към чл.48, ал.1, т.1 и 2 и ал.2

Разстояния от настилка до най-долната точка на пътния светофар

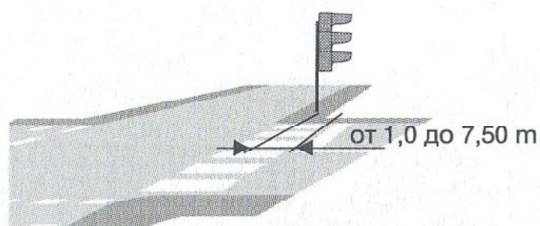
а) пътен светофар, поставен от страни на платното за движение

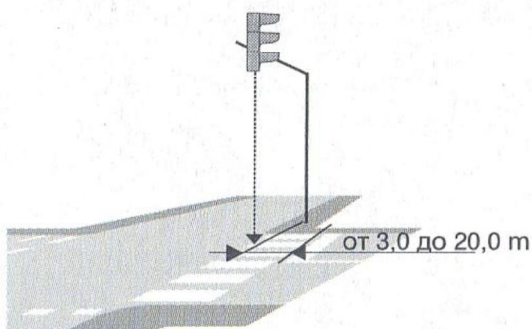
Приложение №22

към чл.48, ал.3 и 4

Разстояния от стоп-линията при поставяне на пътни светофари

а) пътен светофар, поставен
отдясно на платното за движение

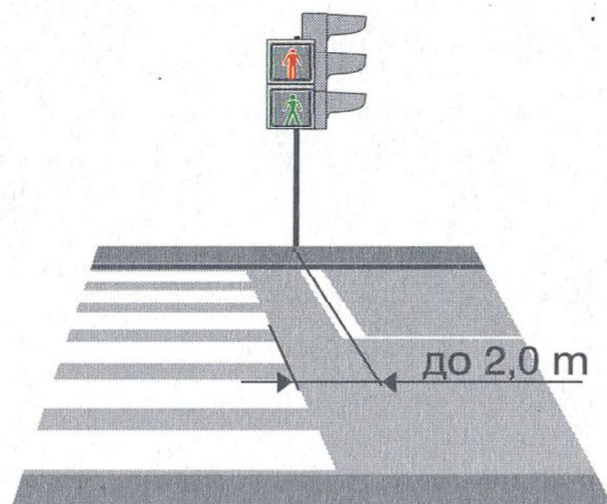

б) пътен светофар, поставен
над платното за движение

Приложение №23

към чл.48, ал.5

Разстояния от пешеходната пътека при поставяне на пътен светофар за регулиране на движението на пешеходци

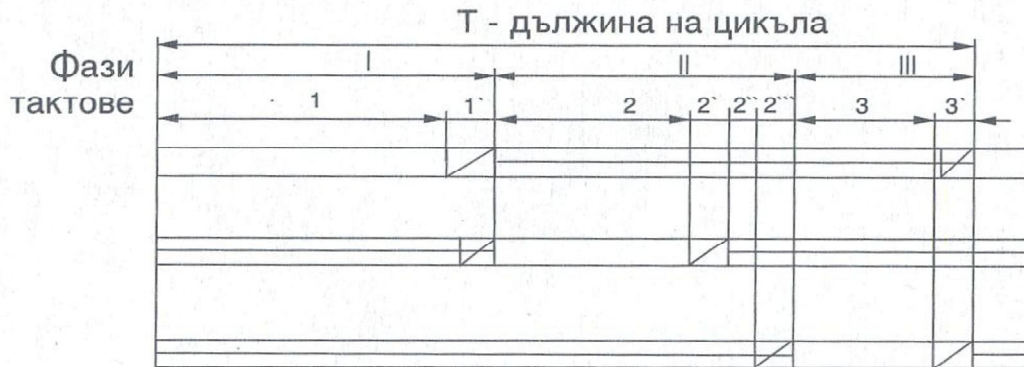
Приложение №24

към чл.52, ал.1

Определяне броя на програмите, с които работи една светофарна уредба

Примерен ред за превключване на светлинните сигнали на светофара

Използвани означения:

- зелена светлина
- жълта светлина
- червена светлина
- червена и жълта светлина

I, II, III - фази

1, 2, 3 - основни тактове

1', 2', 2'', 2''', 3' - спомагателни тактове

$t_1' = 1'$ - първи преходен интервал

$t_2' = 2' + 2'' + 2'''$ - втори преходен интервал

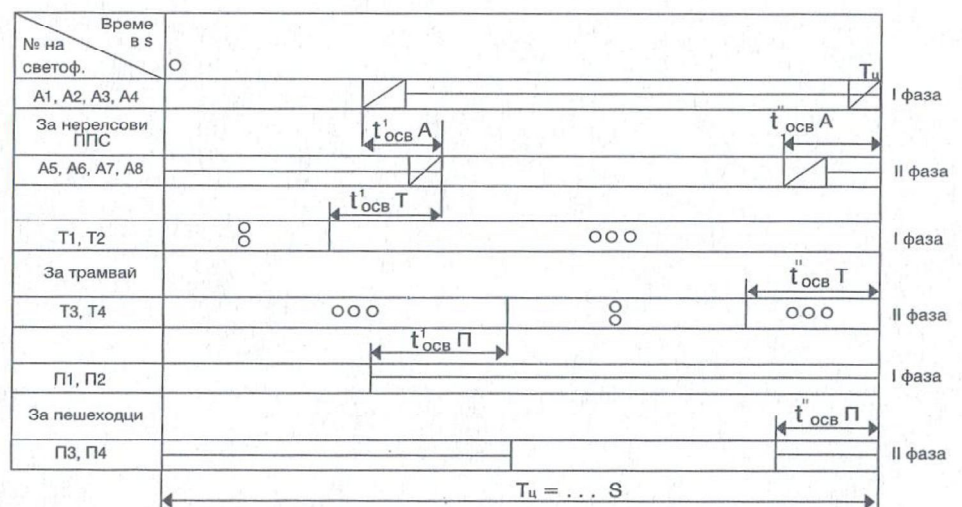
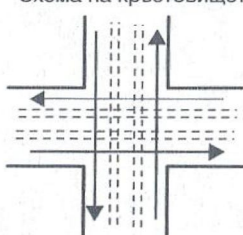
$t_3' = 3'$ - трети преходен интервал

Примерна циклограма на светлинните сигнали на кръстовище при твърд режим на управление

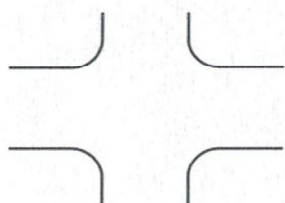
Използвани обозначения:

- зелена светлина
- жълта светлина
- червена светлина
- червена и жълта светлина
- за трамвая - разрешено преминаването
- за трамвая - забранено преминаването

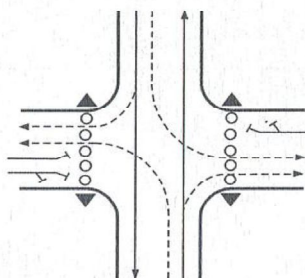
Схема на кръстовището

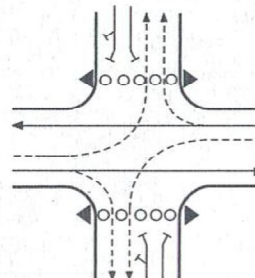
**Примерни планове на фазите
при по-характерни случаи на регулиране на движението**

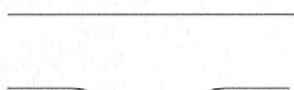
Четириклонно
кръстовище

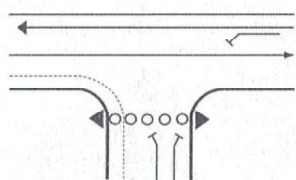
I фаза

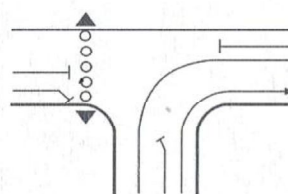
II фаза

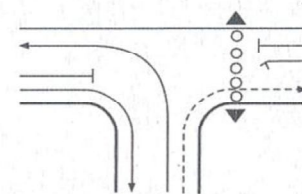
Триклонно Т-образно
кръстовище

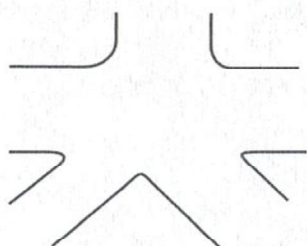
I фаза

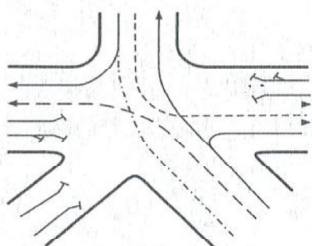
II фаза

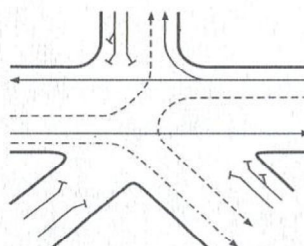
III фаза

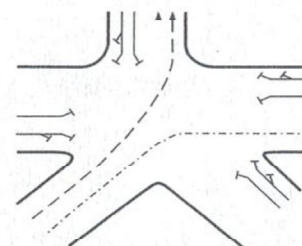
Петклонно
кръстовище

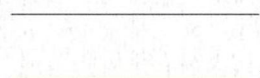
I фаза

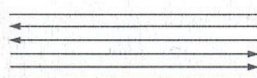
II фаза

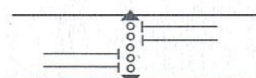
III фаза
по заявка
от клон 5

Прав участък

I фаза

II фаза по заявка от пешеходци